

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش و تمرین فارسی

سوم راهنمایی

www.ketab.ir

مؤلفان:

حسن عادل‌خانی - مجید محمّدی

سرشناسه	: عادلخانی، حسن
عنوان و نام پدید آور	: آموزش و تمرین فارسی سوم راهنمایی / مؤلفان حسن عادلخانی، مجید محمدی
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه رزمندگان، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۴ ص.
شابک	: 978-964-355-956-4
موضوع	: فارسی -- راهنمای آموزشی (راهنمایی)
موضوع	: فارسی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (راهنمایی)
موضوع	: فارسی -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها (راهنمایی)
شناسه افزوده	: محمدی، مجید، [معلم]
شناسه افزوده	: موسسه رزمندگان
رده‌بندی کنگره	: PIR ۳۳۳۱ / ع ۲ ۱۸ ۱۳۹۰
رده‌بندی دیویی	: ۸۴۰ / ۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۹۸۶۰۴

رزمندگان

آموزش و تمرین فارسی (سوم راهنمایی)

مؤلفان:	حسن عادلخانی - مجید محمدی
ناشر:	مؤسسه علمی و آموزشی رزمندگان
نظارت بر محتوا، آماده‌سازی و تولید:	معاونت انتشارات مؤسسه علمی و آموزشی رزمندگان
توبیت چاپ:	اول (۹۱ - ۹۰)
شمارگان:	۲۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۳۵۵-۹۵۶-۴
قیمت:	ISBN : 978 - 964 - 355 - 956 - 4
	۲۷۰۰۰ ریال

مرکز پخش (۱): تهران، خیابان انقلاب اسلامی، رویه‌روی سینما بهمن، ابتدای خیابان شهید منیری جاوید، پلاک ۷۸.

فروشگاه رزمندگان تلفن: ۶۶۴۶۸۰۵۸

مرکز پخش (۲): تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان بهار جنوبی، پلاک ۴، مؤسسه علمی و آموزشی رزمندگان

تلفن: ۸۸۸۲۵۷۵۲

مرکز پخش (۳): شعب مؤسسه علمی و آموزشی رزمندگان در سراسر کشور

نشانی: تهران، صندوق پستی ۱۳۸-۱۵۶۱۵

سایت اینترنتی: WWW. Razmandegan.org.ir

❖ کلیه حقوق مادی این اثر برای مؤسسه رزمندگان محفوظ و هر گونه اقتباس، تلفیق و تکثیر بدون

ذکر مأخذ و کسب مجوز ممنوع است و پیگرد قانونی دارد.

فهرست

۷	مقدمه:
فصل اول : اسلام و انقلاب اسلامی	
۱۰	درس اول: زیبا زیستن
۱۴	درس دوم: آب و آینه
۱۸	درس سوم: دروازه‌های به آسمان
فصل دوم : علم و فرهنگ	
۲۸	درس چهارم: جوانان و فرهنگ
۳۲	درس پنجم: دانایی
۳۵	درس ششم: موش و گربه

فصل سوم : زیبایی آفرینش

- درس هفتم : تماشای بهار ۴۵
- درس هشتم : شگفتی‌های آفرینش ۴۹

فصل چهارم : شگفتن

- درس نهم : مثل آینه ۶۰
- درس دهم : آزاد ۶۰
- درس یازدهم : هم‌نشین ۶۵

فصل پنجم : اخلاق و زندگی

- درس دوازدهم : دوراندیشی ۷۴
- درس سیزدهم : آداب زندگانی ۷۷
- درس چهاردهم : پرتو امید ۸۲

فصل ششم : نام‌ها و یادها

- درس پانزدهم : راز موفقیت، آخرین پرسش ۸۹
- درس شانزدهم : زن پارسا، مادر حسنگ ۹۲

فصل هفتم : سرزمین من

- درس هفدهم : امید ایران‌زمین ۱۰۰
- درس هجدهم : آزاد ۱۰۰
- درس نوزدهم : قصه‌ی تکرار آرش ۱۰۴

فصل هشتم : ادبیات جهان

- درس بیستم : آرزو ۱۱۳
- درس بیست و یکم : شازده کوچولو ۱۱۵

پیشگفتار ناشر

کتاب‌های کمک آموزشی یکی از رایج‌ترین رسانه‌هایی است که در کنار کتاب‌های درسی در دسترس دانش‌آموزان عزیز قرار می‌گیرد.

هدف از انتشار مجموعه کتاب‌های آموزش و تمرین و راهنمای مطالعه‌ی دانش‌آموزان در دوره‌ی راهنمایی، کمک به توسعه و درک بهتر مفاهیم کتاب درسی و ایجاد مهارت برای پاسخگویی به پرسش‌ها و مسائل درسی است.

اگر چه تأثیر این کتاب‌ها در آموزش و مهارت دانش‌آموزان دارای اهمیت فراوان است. با این حال این کتاب‌ها، آموزش مجدد مفاهیم درسی است و با وجود تمام ویژگی‌های مثبت، دانش‌آموزان را از خواندن کتاب‌های درسی بی‌نیاز نمی‌کند. لذا گام اول، مطالعه‌ی دقیق و کامل کتاب‌های درسی است.

انتشارات رزمندگان در اقدامی جدید با استفاده از صاحب‌نظران گروه‌های آموزشی و دبیران مجرب گامی جدید را در جهت ارتقای علمی و سطح عملکرد دانش‌آموزان عزیز برداشته است. امید است این اقدام در جهت خدمت به آینده‌سازان ایران اسلامی مؤثر افتد.

معاونت علمی رزمندگان

الهی

بیش‌تر بدانیم

نام شاعر یا نویسنده: حکیم ابوالقاسم فردوسی

قرن: قرن چهارم و اوایل قرن پنجم

نام آثار: شاهنامه

توضیح: شاعر بزرگ حماسه سرای ایران که اثر عظیم او شاهنامه نام دارد. فردوسی به نظم کشیدن شاهنامه را حدود ۳۷۰ هـ. ق آغاز کرد و حدود سی سال برای سرودن این حماسه‌ی ملی رنج کشید.

بسم الله الرحمن الرحیم

نام شاعر یا نویسنده: ابوالفضل رشید الدین میبدی

قرن: نیمه‌ی اول قرن ششم

نام آثار: کشف‌الاسرار

توضیح: میبدی در سال ۵۲۰ هـ. ق این کتاب را (کشف‌الاسرار) در شرح و بسط تفسیر قرآن خواجه عبدالله انصاری نوشت. او در این کتاب آیات قرآن را در سه نوبت تفسیر کرده و شاهکار هنری او در نوبت سوم است.

بسم الله الرحمن الرحیم

نام شاعر یا نویسنده: ابومنصور مؤفق هروی

قرن: قرن پنجم

نام آثار: الابنیه عن حقایق الادویه

توضیح: ابومنصور مؤفق هروی کتاب الابنیه را درباره‌ی خاصیت گیاهان و داروها (علم داروشناسی) در روزگار منصور بن نوح سامانی نوشته است. نثر و شیوه‌ی نگارش این کتاب ساده و روان است.

معنی ابیات

بیت (۱) به نام خداوندی که خالق جان و اندیشه است و موجودی بالاتر از این در اندیشه‌ی آدمی نمی‌گنجد. (انسان‌ها از درک عظمت خداوند عاجزند).

بیت (۲) خداوندی که به آدمی اعتبار و جایگاه بخشید، روزی داد و به راه راست هدایت کرد.

خلاصه‌ی دروس

در آغاز کتاب فردوسی با ابیاتی ضمن یاد خداوند او را آفریدگار جان و عقل آدمی و روزی‌دهنده‌ی تمام موجودات می‌داند و گردش زمین و آسمان و نور ستارگان را از قدرت خدا می‌داند. میبیدی نیز با نثری شیوا و مسجع از خدا سخن می‌گوید و قدرت و عظمت خداوند را به اندازه‌ای برمی‌شمارد که آدمی از درک آن عاجز و زبان‌قادر به ستایش او نیست. و در بخش پایانی موفق هروی با نثری ساده و زیبا خداوند را آفریدگار جهان و آگاه از تمام چیزهای آشکار و نهان جهان هستی می‌داند و بر آخرین پیامبر خدا (حضرت محمد (ص)) سلام و درود می‌فرستد که راهنمای بشریت بود.

معنی واژه‌های دشوار

لغت	معنی	لغت	معنی
ملکا	پادشاه ، خداوند	مدح	ستایش
کرامت	بزرگی ، بخشندگی	خاتم	ختم‌کننده ، تمام‌کننده
خزان	پاییز	طریق	راه ، روش
ذکر	یاد کردن	راه نمودند	راهنمایی کردند
برنوشتند	برچیدند ، از بین بردند	مصطفی	برگزیده
خرد	عقل	مبطل	باطل‌کننده

واژه‌های املائی

نصرت - جلال و کبریا - ثنا - مدح - مصطفی - اصحاب - اهل بیت و عزیزان
پیامبر - طریق مبطلان - بساط - عز خداوند

اسلام و انقلاب اسلامی

فصل اول

علم دین، بام گلشن جان است   نردبان، عقل و حمت انسان است

معنی: دانش دین همچون باغ یا صفایی است که روح و جان آدمی را صفا می بخشد و نردبانی که به وسیله آن می توان به این بام صعود کرد عقل و احساس است.

«حدیقه، سنایی»

درس اول:

زیبا زیستن

خلاصه ی درس

در این درس نویسنده، اسلام را دینی برای همه ی مردم جهان معرفی می نماید که رحمت و سعادت را به واسطه ی پیامبران به مردم عرضه نمود و در بخش دیگری با تکیه بر سخنانی از پیامبر اکرم (ص) خطاب به ابوذر سعی بر آن دارد خواننده ی درس را به برخی از مسائلی که در زندگی باید مورد توجه قرار گیرد رهنمون نماید.